

КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІБЛІОТЕКА
ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ВІДДІЛ

МАНІПУЛЮВАННЯ СВІДОМІСТЮ

рекомендаційний бібліографічний покажчик

КРИВИЙ РІГ
2021

УДК 316.776.23

М 14

Упорядник:

С. Кочерга, головний бібліограф

Бібліографічний редактор:

О. Дікунова, зав. інформаційно-бібліографічного відділу

Загальна редакція:

Г. Віняр, директор бібліотеки, канд. філол. наук, доцент

Маніпулювання свідомістю : рекомендаційний бібліографічний покажчик / Бібліотека КДПУ ; упоряд. С. Кочерга ; бібліогр. ред. О. Дікунова ; за ред. Г. Віняр. – Кривий Ріг, 2021. – 44 с.

У посібнику представлено джерела, що висвітлюють проблеми маніпулювання свідомістю: механізми соціально-психологічного впливу, маніпулятивний вплив у медіапросторі, інформаційні війни, інформаційно-психологічна безпека.

Покажчик адресовано викладачам ЗВО й здобувачам вищої освіти та всім, хто цікавиться технологіями інформаційно-маніпулятивного впливу.

ЗМІСТ

Передмова.....	4
РОЗДІЛ 1. МЕХАНІЗМИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ.....	6
РОЗДІЛ 2. МАНІПУЛЯТИВНИЙ ВПЛИВ У МЕДІАПРОСТОРІ.....	18
РОЗДІЛ 3. ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ВІЙНИ – ЗБРОЯ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	25
РОЗДІЛ 4. ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА.....	31
Іменний покажчик.....	39

ПЕРЕДМОВА

У зв'язку з ускладненням соціально-економічних і соціально-політичних відносин, посиленням протиріч у суспільстві, людині все складніше стає розібратися в тому, що відбувається. Вихід з цього становища більшість людей бачить у полегшенні для себе інтерпретації подій шляхом формування стереотипного реагування на них.

Програмування думок і прагнень людей, їхніх настроїв і психічного стану з метою забезпечення такої поведінки, що необхідна групі небагатьох власників засобів маніпуляції, які здійснюють такий вплив, переслідуючи свої особисті корисливі цілі. Це вид духовного, психологічного впливу, а не фізичне насильство чи загроза. Це прихований вплив, факт якого не повинен бути помічений об'єктом маніпуляції. Успіх маніпуляції гарантований, коли маніпульований вірить, що все відбувається природно й неминуче.

Контроль ЗМІ дає змогу маніпулювати масовою свідомістю. Штучно продукується таке явище, як медіа-свідомість (тобто свідомість, заснована на хибних цінностях, маніпулятивних інтерпретаціях, подвійній моралі), коли реальність, запропонована ЗМІ, відрізняється від дійсної. Громадська думка через медіасвідомість значно спотворюється. В умовах інформаційної війни зростає потреба в захисті інформаційного простору.

Показчик є вибіркоким; його складено на основі перегляду електронного каталогу, традиційного (карткового) систематичного каталогу й систематичної картотеки статей бібліотеки Криворізького державного педагогічного університету та електронних ресурсів відкритого доступу. У ньому представлено бібліографічні описи наукових і науково-популярних видань, навчальних посібників, публікацій зі збірників наукових праць і періодичних видань.

Посібник містить 224 джерела українською й російською мовами та має наскрізну нумерацію. Бібліографічним описам передують шифри зберігання документів, за якими можна замовити літературу на абонементях

і в читальних залах бібліотеки. Окремі праці містять активні посилання на електронні ресурси відкритого доступу.

Хронологічні рамки добору джерел інформації: з 1987 по 2021 рр.

Основний зміст покажчика розкрито в 4 тематичних розділах:

- Розділ 1. *МЕХАНІЗМИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ*
- Розділ 2. *МАНІПУЛЯТИВНИЙ ВПЛИВ У МЕДІАПРОСТОРИ*
- Розділ 3 *ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ВІЙНИ – ЗБРОЯ XXI СТОЛІТТЯ*
- Розділ 4. *ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА*

Допоміжний апарат бібліографічного посібника представлено:

- змістом;
- передмовою (вступною статтею від упорядника);
- іменним покажчиком, у якому наведено прізвища авторів, співавторів, упорядників, редакторів, персоналій та ін., відомості про яких є в бібліографічних записах.

Електронна версія покажчика розміщена на web-сторінці бібліотеки web-сайту Криворізького державного педагогічного університету:

<https://kdpu.edu.ua/biblioteka/resursy/bibliorafichna-produktsiia/bibliorafichni-pokazhchyky/1134-tematychni-bibliorafichni-pokazhchyky.html>

та в репозитарії КДПУ: <http://elibrary.kdpu.edu.ua/handle/0564/84>

РОЗДІЛ 1

МЕХАНІЗМИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ

1. Андрущенко Т. В. Психологічні засоби маніпулювання свідомістю громадян у сучасних політичних процесах [Електронний ресурс] / Т. В. Андрущенко // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 12: Психологічні науки. – 2014. – Вип. 43. – С. 157–162. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_012_2014_43_24.

2. **811.161.2(082)**

Ф 54 Арешенкова О. Ю. Оцінювання адресата-споживача як вербальний засіб маніпулювання в рекламній комунікації / О. Ю. Арешенкова // Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького національного університету : зб. наук. праць. – Кривий Ріг, 2016. – Вип. 15. – С. 105–113.

3. Атаманюк З. Маніпулювання масовою свідомістю засобами культури [Електронний ресурс] / З. Атаманюк, А. Торгашина // Наукове пізнання: методологія та технологія. Філософія. – 2019. – Вип. 1. – С. 6–13. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npmt_2019_1_3.

4. **159.9**

Б 51 Берн Э. Игры, в которые играют люди / Эрик Берн. – Москва : Эксмо-пресс, 2002. – 640 с.

5. **001(082)**

М 34 Бова В. В. Використання політичних чуток у формуванні міфоуявлень у масовій свідомості / В. В. Бова // Матеріали Криворізької сесії І Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Придніпровські соціально-гуманітарні читання» (24 листопада 2012 р.) : у 5 ч. – Кривий Ріг, 2012. – Ч. 1. – С. 14–16.

6. Богдановський І. В. Маніпуляція і контроль свідомості як основні механізми соціально-психологічного впливу на adeptів нетрадиційних релігійних об'єднань [Електронний ресурс] / І. В. Богдановський // Вісник Національного авіаційного університету. Філософія. Культурологія. – 2010. – № 1. – С. 111–117. – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnau_f_2010_1_28.

7. **159.9(082)**

А 43 Верко О. Ю. Аналіз понятійного апарату: засоби, прийоми, методи, технології та психотехніки маніпулятивного впливу / О. Ю. Верко // Актуальні проблеми психології. – Київ, 2002. – Т. 1, ч. 5: Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія. – С. 12–17.

8. Винник Д. В. Методология контроля сознания: история, перспективы, теоретические пределы / Д. В. Винник // Философия науки. – 2011. – № 1. – С. 93–120.

9. Воробьева М. Н. Психологические аспекты манипулирования сознанием / М. Н. Воробьева // Одаренный ребенок. – 2008. – № 5. – С. 66–73.

10. Гойман О. О. Маніпулювання масовою свідомістю в умовах сучасної гібридної війни [Електронний ресурс] / О. О. Гойман // Грані. – 2015. – № 1. – С. 50–56. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Grani_2015_1_11

11. **316.42(082)**

А 43 Голубева О. В. Основні етапи становлення пропаганди / О. В. Голубева // Актуальні проблеми соціокультурного розвитку особистості : зб. наук. праць. – Кривий Ріг, 2016. – С. 144–147.

12. Голубовська І. О. Політичний дискурс як інструмент маніпулювання свідомістю електорату (на матеріалі інавгураційної промови Дональда Трампа 20 січня 2017 р.) [Електронний ресурс] / І. О. Голубовська, Т. В. Орлова // *Studia linguistica*. – 2017. – Вип. 11. – С. 9–28. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Stling_2017_11_3.

13. **615.85**

Г 89 Гроф С. Путешествие в поисках себя. Измерения сознания. Новые перспективы в психотерапии и исследовании внутреннего мира / С. Гроф. – Москва : АСТ, 2008. – 346 с.

14. Гулай В. Вектори пропагандистсько-маніпулятивного впливу сталінського тоталітарного режиму на міжетнічну взаємодію в Західній Україні на завершальному етапі Другої світової війни / В. Гулай // *Історико-політичні проблеми сучасного світу*. – 2014. – Т. 27–28. – С. 163–168. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ippss_2014_27-28_31.

15. **159.9**

Г 94 Гуменюк О. Є. Психологія впливу : монографія / О. Є. Гуменюк. – Тернопіль : Економічна думка, 2003. – 304 с

16. Гура С. П. Небезпечний вплив неокультурів на свідомість людини / С. П. Гура // *Культура безпеки екології та здоров'я*. – 2010. – № 2. – С. 43–51.

17. Доскач С. Технології інформаційно-маніпулятивного впливу на суспільно-політичну свідомість та поведінку сучасної молоді [Електронний ресурс] / С. Доскач, Л. Костик // *Наука і освіта*. – 2021. – № 2. – С. 27–33.

18. Доценко Е. Л. Психология манипуляции: феномены, механизмы и защита [Електронний ресурс] / Е. Л. Доценко. – Санкт-Петербург : Речь, 2003. – 344 с. – Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/2730077/>

19. Дяченко О. В. Особливості мовно-маніпулятивного впливу за різних типів політичного режиму [Електронний ресурс] / О. В. Дяченко // *Актуальні проблеми політики*. – 2016. – Вип. 58. – С. 29–40. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/appol_2016_58_6.

20. Дяченко О. В. Стратегії та прийоми мовно-маніпулятивного впливу в ході політичного конфлікту [Електронний ресурс] / О. В. Дяченко // Актуальні проблеми політики. – 2017. – Вип. 59. – С. 41–52. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/appol_2017_59_7.

21. Єрмакова Н. О. Психологічні особливості маніпулювання свідомістю як властивості кримінальної субкультури [Електронний ресурс] / Н. О. Єрмакова, А. Є. Мережкіна // Молодий вчений. – 2017. – № 4. – С. 236–241. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_4_57.

22. Зайцева М. О. Засоби маніпулятивного впливу в сучасному політичному дискурсі (лінгвістичний аспект) [Електронний ресурс] / М. О. Зайцева // Лінгвістичні дослідження. – 2012. – Вип. 34. – С. 101–104. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkhnpu_lingv_2012_34_21.

23. **81(082)**

В 53 Зирка В. В. Манипулятивная игра, манипулема, манипулятивный компонент как атрибутивные ценности языкового манипулирования / В. В. Зирка // Вісник Дніпропетровського університету : науковий журнал № 4. – Дніпропетровськ, 2006. – С. 86–92. – (Серія: Мовознавство ; вип. 12).

24. Знаков В. В. Макиавеллизм, манипулятивное поведение и взаимопонимание в межличностном общении / В. В. Знаков // Вопросы психологии. – 2002. – № 6. – С. 45–54.

25. Калюжна Ю. Маніпулювання масовою свідомістю як інформаційний механізм дестабілізації соціально-політичних систем [Електронний ресурс] / Ю. Калюжна // Гілея. Науковий вісник. – Київ, 2018. – Вип. 133. – С. 238–244. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2018_133_68.

26. **316.6**

К 18 Канетти Э. Монстр власти / Э. Канетти, С. Москович. – Москва : Алгоритм, 2009. – 240 с

27. Кара-Мурза С. Г. Манипуляция сознанием [Електронний ресурс] / С. Г. Кара-Мурза. – Москва: Эксмо, 2005. – 832 с. – Режим доступу: <http://www.fhotm.kpi.ua/guest/manipul.pdf>

28. **15**

К 24 Карнеги Д. Как завоевывать друзей и оказывать влияние на людей / Дейл Карнеги. – Москва : Эксмо, 2000. – 432 с.

29. **94(477)(082)**

Г 47 Карпенко Н. В. Маніпулювання масовою свідомістю у сучасному суспільстві: український вимір / Н. В. Карпенко // Гілея. Науковий вісник. – Київ, 2009. – Вип. 26. – С. 421–428.

30. **159.947.2**

К 43 Киршнер Д. Искусство быть свободным. 8 законов манипуляции / Д. Киршнер. – Санкт-Петербург : Питер, 2012. – 208 с.

31. Кононенко О. В. Маніпулювання суспільною свідомістю як соціокультурний феномен [Електронний ресурс] / О. В. Кононенко // Вісник Національного авіаційного університету. Філософія. Культурологія. – 2010. – № 2. – С. 202–206. – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnau_f_2010_2_45

32. **159.9**

К 73 Котляров А. В. Человек, избегающий смысла, или зависимость от идеологий // Другие наркотики, или Homo Addictus: Человек зависимый / А. В. Котляров. – Москва : Психотерапия, 2006. – С. 362–396.

33. Кутуза Н. В. Сугестія і маніпуляція: спільні й відмінні ознаки різновидів комунікативного впливу [Електронний ресурс] / Н. В. Кутуза // Записки з українського мовознавства. – 2017. – Вип. 24(2). – С. 178–189. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/zukm_2017_24\(2\)_24](http://nbuv.gov.ua/UJRN/zukm_2017_24(2)_24).

34. Куцай Т. І. Вплив гасел на поведінку людини як засіб маніпулювання свідомістю [Електронний ресурс] / Т. І. Куцай // Інтегровані комунікації. – 2017. – Вип. 3. – С. 28–31. – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/integcommu_2017_3_6

35. **616.89**

Л 67 Ліщинська О. Культурна психічна залежність особистості : практичне керівництво для психологів / О. Ліщинська. – Київ : Шк. світ, 2007. – 112 с. – (Б-ка «Шк. світу»).

36. Ліщинська О. Суб'єктивна інтерпретація фактів у процесі соціального пізнання як ресурс експлуатації в деструктивному культурі [Електронний ресурс] / О. Ліщинська // Психологія особистості. – 2011. – № 1. – С. 99–106. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/По_2011_1_14.

37. **316.42(082)**

С 69 Лобанова А. С. Людина – інформація – природа: ризики та шанси взаємовпливу / А. С. Лобанова, О. Кузьор // Соціальні технології. Актуальні проблеми теорії та практики : зб. наук. прць. – Запоріжжя, 2016. – Вип. 69–70. – С. 147–159.

38. Лобойко Т. В. Маніпулятивні аспекти психологічного впливу соціальної реклами [Електронний ресурс] / Т. В. Лобойко // Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Соціальні комунікації. – 2013. – Т. 21, Вип. 13. – С. 80–85. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdnusc_2013_21_13_19.

39. Лозниця С. Маніпуляція свідомістю: історико-культурні засади / С. Лозниця // Філософська думка. – 2008. – № 1. – С. 142–156.

40. Магдич Ю. А. Надж-технології у процесах політичного маніпулювання суспільною свідомістю [Електронний ресурс] / Ю. А. Магдич // Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Політологія. Соціологія. Право. – 2019. – № 2. – С. 41–44. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKPI_soc_2019_2_9.

41. Мадрига Т. Б. Політична мова як інструмент маніпулятивного впливу [Електронний ресурс] / Т. Б. Мадрига // Прикарпатський вісник НТШ. Думка. – 2017. – № 5–6. – С. 68–78. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pvntsh_2017_5-6_9.

42. Мазник Л. В. Етичне регулювання границь управління комунікаціями і проблеми маніпулювання суспільною свідомістю [Електронний ресурс]

/ Л. В. Мазник, Л. Ф. Литвінець // Інтелект XXI. – 2014. – № 1. – С. 98–105. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/int XXI 2014 1 17>

43. Мазоренко М. О. Маніпулювання масовою свідомістю в сучасному світі як чинник виникнення культу [Електронний ресурс] / М. О. Мазоренко // Вісник Національного університету оборони України. – 2014. – Вип. 1. – С. 247–252. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnaou 2014 1 46>.

44. Максимець В. Маніпулятивні механізми впливу, ефективність їхнього застосування сучасними іноземними та українськими політичними лідерами [Електронний ресурс] / В. Максимець, М. Орел // Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. – 2017. – № 1. – С. 65–80. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/mvckrc 2017 1 9>.

45. Макух-Федоркова І. Маніпулятивні впливи як прояви сучасної соціокультурної кризи [Рецензія] [Електронний ресурс] / І. Макух-Федоркова // Історико-політичні проблеми сучасного світу. – 2021. – Т. 43. – С. 296–306. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ippss 2021 43 33>. – *Рец. на кн.:* Померанцев П. Це не пропаганда. Подорож на війну проти реальності. – Київ, 2020. – 288 с.

46. **364:159.9(082)**

Н 34 Малічовська М. Гіпнотичний вплив та маніпулювання свідомістю / М. Малічовська // Наукові праці молодих учених : зб. наук. праць. – Тернопіль, 2017. – С. 110–111.

47. Марусяк Т. С. Методи та форми впливу на громадську думку у сучасному українському суспільстві [Електронний ресурс] / Т. С. Марусяк // Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент. – 2015. – Вип. 17. – С. 106–114. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mnf 2015 17 12>.

48. Мохор В. Негативний інформаційно-психологічний вплив на індивідуальну свідомість за соціоінженерним підходом [Електронний ресурс] / В. Мохор, О. Цуркан // Information Technology and Security. – 2017. – Vol. 5, № 2. – С. 13–19. – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/inftech_2017_5_2_4.

49. Ніколаєнко Н. О. Гібридні інформаційно-політичні технології маніпулювання суспільної свідомістю під час окупації Криму [Електронний ресурс] / Н. О. Ніколаєнко // Гілея. Науковий вісник. – Київ, 2018. – Вип. 139(3). – С. 97–100. – Режим доступу:

[http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2018_139\(3\)_21](http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2018_139(3)_21).

50. Основы манипулятивных технологий [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://becmology.ru/blog/psychology/manip_tech03.htm

51. Остроухов В. В. Основні загрози особистісній безпеці від деструктивних інформаційних впливів. Частина 2. Інформаційно-психологічний вплив [Електронний ресурс] / В. В. Остроухов // Сучасний захист інформації. – 2010. – № 4. – С. 4–8. – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/szi_2010_4_3.

52. **130.2:304(043.3)**

П 12 Павленко Ю. О. Антропологічний вимір ідеології: автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.04 / Ю. О. Павленко. – Київ, 2010. – 20 с.

53. Павлов Д. М. Громадська думка як об'єкт політичної пропаганди / Д. М. Павлов // Грані. – 2013. – № 12. – С. 54–60.

54. **930(477)(082)**

В 27 Павченко В. М. День Перемоги як ідеологічний інструментарій впливу на суспільну свідомість повоєнних поколінь / В. М. Павченко // Велика Вітчизняна війна 1941–1945 років. Сучасні проблеми історичної освіти і науки : матер. міжнар. наук.-теорет. конференції. – Дніпропетровськ, 2005. – С. 292–296.

55. Пелехатий О. Соціально-психологічні особливості маніпулятивної взаємодії суб'єктів навчально-виховного процесу / О. Пелехатий // Соціальна психологія. – 2005. – № 6. – С. 133–143.

56. Пірен М. І. Маніпулятивні впливи професійно-духовного лідерства та управлінської культури владної еліти – шлях до успішності реформ в Україні / М. І. Пірен // Вісник Національної академії державного управління при

Президентів України. Серія: Державне управління. – 2017. – № 3. – С. 5–9. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnaddy_2017_3_3.

57. Почапська-Красуцька О. Розвага як метод маніпулювання свідомістю читача (за матеріалами журналу «The First Key») [Електронний ресурс] / О. Почапська-Красуцька // Синопис: текст, контекст, медіа. – 2013. – № 2. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/stkm_2013_2_12.

58. Полторак В. А. Проблеми функціонування громадської думки в демократичному суспільстві та підсилення її ролі в соціально-політичному управлінні в Україні / В. А. Полторак, С. В. Чавкіна // Грані. – 2013. – № 12. – С. 13–20.

59. **15(082)**

П 86 Психологическое воздействие на личность и группу : межвуз. сборник. – Иваново : Ивановский гос. ун-т, 1989. – 136 с.

60. **15:301**

П 86 Психология влияния / сост. А. В. Морозов. – Санкт-Петербург : Питер, 2001. – 512 с. – (Хрестоматія по психології).

61. Радкович І. М. Особливості маніпулятивних впливів у військовій сфері [Електронний ресурс] / І. М. Радкович // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки. – 2010. – Вип. 24–25. – С. 125–129. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_vsn_2010_24-25_37.

62. Раевский А. Е. Психологическое манипулирование в новых религиозных движениях / А. Е. Раевский // Вестник МУ. Серия 14. Психология. – 2009. – № 2. – С. 81–90.

63. Рисс Курт. Кровавый романтик нацизма. Доктор Геббельс. 1939–1945. [Електронний ресурс] / Курт Рисс. – Режим доступу: http://thelib.ru/books/kurt_riss/krovavyu_romantik_nacizma_doktor_gebbels_1939_1945-read.html

64. **02:004**

Н 35 Розвиток маніпулятивних технологій у сучасних інформаційних обмінах і бібліотечне комплектування // Національний інформаційний комплекс і його роль у глобальному інформаційному просторі : монографія / О. С. Онищенко, В. М. Горовий, В. І. Попик [та ін.]. – Київ, 2014. – С. 158–177.

65. **101.8**

С 32 Сергиенко П. А. Массовое политическое сознание. Проблемы формирования и развития : монография / П. А. Сергиенко. – Київ : Либідь, 1991. – 176 с.

66. **159.922.2**

С 34 Сидоренко Е. В. Тренинг влияния и противостояния влиянию / Е. В. Сидоренко. – Санкт-Петербург : Речь, 2003. – 624 с.

67. **316(477)(082)**

С 69 Соболева Н. І. Соціальна міфологія: проблеми масової свідомості сучасного українського суспільства / Н. І. Соболева // Соціологічна наука і освіта в Україні : зб. наук. праць. – Київ, 2000. – Вип.1 : Концептуальні засади становлення та розвитку соціологічної науки і освіти. – С. 134–137.

68. Сотников А. В. Маніпулятивний вплив в політичному дискурсі (на матеріалі передвиборчих промов) [Електронний ресурс] / А. В. Сотников // Лінгвістика ХХІ століття. – 2016. – С. 123–128. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/linds_2016_2016_16.

69. **001(082)**

М 75 Станімак К. О. Інтернет-реклама як засіб маніпуляції свідомістю підлітків / К. О. Станімак // Молодий науковець ХХІ століття : матер. Міжнар. наук.-практ. конференції. – Кривий Ріг, 2014. – С. 29–32.

70. **159.9.07(075.8)**

Т 38 Технології роботи організаційних психологів / за ред. Л. М. Карамушки. – Київ : Інкос, 2005. – 366 с.

71. Уханова Н. С. Маніпулювання масовою політичною свідомістю: інформаційно-психологічний і правовий аспекти [Електронний ресурс] / Н. С. Уханова // Інформація і право. – 2015. – № 3. – С. 43–48. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Infpr_2015_3_8.

72. Федоркина А. П. Современные направления исследования массового сознания / А. П. Федоркина // Мир психологии. – 2014. – № 1. – С. 230–239.

73. **159.9(091)**

Х 19 Хант М. Употребление психологии и злоупотребление ею / М. Хант // История психологии / М. Хант. – Москва : АСТ, 2009. – С. 788–835.

74. **159.922.2**

Ч 16 Чалдини Р. Психология влияния. Как научиться убеждать и добиваться успеха. / Р. Чалдини. – Москва : Эксмо, 2013. – 413 с.

75. **027.7(082)**

Б 59 Четверікова А. В. Сучасні технології та маніпулювання свідомістю як механізм керування соціумом / А. В. Четверікова // Бібліотека. Книга. Наука : матер. наук. семінару. – Київ, 2019. – Вип. 2. – С. 75–77.

76. **159.98**

Ш 23 Шапарь В. Б. Психология манипулирования. Из марионетки в кукловоды / В. Б. Шапарь. – Харьков : Книжный клуб, 2013. – 349 с.

77. **159.98**

Ш 39 Шейнов В. П. Психотехнологии влияния. Технология скрытого управления людьми / В. П. Шейнов. – Москва ; Минск : ООО АСТ; Харвест, 2002. – 448 с.

78. **15**

Ш 39 Шейнов В. П. Скрытое управление человеком. Психология манипулирования / В. П. Шейнов. – Минск : Харвест, 2003. – 848 с. – Электронна версія:

<https://avidreaders.ru/book/skrytoe-upravlenie-chelovekom.html>

79. 316.642.3

Ш 39 Шейнов В. П. Убеждающие воздействия / В. П. Шейнов. – Минск : Харвест, 2010. – 368 с

80. Шкіцька І. Ю. Епітети, порівняння, антитеза як засоби інтенсифікації маніпулятивного впливу [Електронний ресурс] / І. Ю. Шкіцька // Лінгвістичні дослідження. – 2011. – Вип. 32. – С. 249–255. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkhnpu_lingv_2011_32_44.

81. Шостром Э. Анти-Карнеги, или Человек-манипулятор [Електронний ресурс] / Э. Шостром. – Минск. : Полифакт, 1992. – 421 с. – Режим доступу: https://fb2-epub.ru/load/nauka_obrazovanie/psikhologija/anti_karnegi/137-1-0-773

82. 316.6

Э 79 Эрлс М. Стадо. Как изменить массовое поведение, используя энергию подлинной человеческой природы / М. Эрлс. – Москва : Эксмо, 2008. – 432 с.

83. Юр'єва О. Г. Маніпулювання масовою свідомістю: сутність та механізм реалізації / О. Г. Юр'єва // Трибуна. – 2004. – № 11. – С. 20–21.

РОЗДІЛ 2

МАНІПУЛЯТИВНИЙ ВПЛИВ У МЕДІАПРОСТОРИ

84. Авдеева Н. Н. Психологическое воздействие телерекламы на детей / Н. Н. Авдеева, Н. А. Фоминых // Психологическая наука и образование. – 2002. – № 4. – С. 53–62.

85. Акімова Н. В. Мовна гра на сайтах новин як спосіб маніпулювання свідомістю читачів [Електронний ресурс] / Н. В. Акімова // Наукові праці [Чорноморського державного університету ім. Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»]. Серія: Філологія. Мовознавство. – 2016. – Т. 278, вип. 266. – С. 6–10. – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdufm_2016_278_266_3

86. Балабін В. В. Методика виявлення ознак маніпулювання свідомістю в інформаційних текстових повідомленнях засобів масової інформації [Електронний ресурс] / В. В. Балабін, О. М. Бабіч // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки. – 2009. – Вип. 23. – С. 27–31. – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_vsn_2009_23_9

87. **811.161.2(082)**

Ф 54 Барна Г. С. Проблеми маніпуляції і мовна об'єктивація апокаліптичних картин у політичній рекламі / Г. С. Барна // Філологічні

студії. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету : зб. наук. праць. – Кривий Ріг, 2010. – Вип. 5. – С. 141–148.

88. Бондаровська В. Вплив реклами на людину / В. Бондаровська // Психолог. – 2007. – № 30. – С. 4–54.

89. Бондарчук О. В. Відображення у дискурсі ЗМІ пропагандистських кампаній / О. В. Бондарчук // Грані. – 2013. – № 12. – С. 49–53.

90. **378(082)**

Н 73 Буглак К. В. Психологічний аналіз способів маніпуляції у засобах масової комунікації на прикладі подачі новин в інтернет-джерелах / К. В. Буглак // Нові технології навчання : наук.-метод. збірник. – Київ, 2010. – Вип. 63, ч. 2. – С.159–164.

91. Великодна Є. М. Проблеми духовного здоров'я особистості в освітньому просторі медіакультури / Є. М. Великодна // Грані. – 2013. – № 12. – С. 143–147.

92. Велівченко В. Ф. Мова як засіб маніпулятивного впливу (на прикладі англomовного політичного медіадискурсу) [Електронний ресурс] / В. Ф. Велівченко // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Філологічні науки. – 2019. – Вип. 1. – С. 73–79. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchuF_2019_1_12.

93. Велівченко В. Ф. Політичний медіадискурс: мовні засоби реалізації функції маніпулятивного впливу [Електронний ресурс] / В. Ф. Велівченко // Вісник Черкаського університету. Серія: Філологічні науки. – 2017. – Вип. 2. – С. 21–27. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchuF_2017_2_5.

94. **774(477)(075.8)**

М 42 Вплив медіа на розвиток особистості. Маніпуляції в медіа. // Медіаосвіта та медіаграмотність : підручник / упоряд.: В. Ф. Іванов, О. В. Волощенко ; за наук. ред. В. В. Різуна. – Київ, 2013. – С. 237–302.

95. Гнатюк С. Теоретичне обґрунтування методу кількісного оцінювання маніпулятивного впливу мас медіа на суспільну думку [Електронний ресурс]

/ С. Гнатюк, О. Заріцький, Н. Сейлова // Безпека інформації. – 2018. – Т. 24, № 2. – С. 130–136. – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/bezin_2018_24_2_9.

96. Гриценко О. С. Маніпулятивні впливи в текстах медіа протягом виборчої кампанії [Електронний ресурс] / О. С. Гриценко // Обрії друкарства. – 2020. – № 1. – С. 52–61. – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/obdr_2020_1_7.

97. Деркаченко Я. А. Соціальні мережі, як середовище для технологій маніпулятивного впливу [Електронний ресурс] / Я. А. Деркаченко // Сучасний захист інформації. – 2016. – № 1. – С. 51–59. – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/szi_2016_1_8.

98. Довгаль С. А. Медіапростір як предмет соціально-філософського дослідження / С. А. Довгаль // Грані. – 2012. – № 3. – С. 67–69.

99. Качинська К. А. Інтернет-технології: оцінка пріоритетності маніпулювання свідомістю за допомогою методів ранжування [Електронний ресурс] / К. А. Качинська, Д. І. Варичева, С. В. Свириденко // Інформація і право. – 2017. – № 4. – С. 49–61. – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Infpr_2017_4_7.

100. Кондратенко Н. В. ЗМІ як один з інструментів управління соціальними групами: протистояння панічним настроям, які викликані ЗМІ / Н. В. Кондратенко // Практична психологія та соціальна робота. – 2014. – № 2. – С. 56–61.

101. **82(082)**

В 53 Кайкова О. В. Маніпуляція суспільною свідомістю як система технологій впливу на аудиторію ЗМК / О. В. Кайкова // Вісник Дніпропетровського університету : науковий журнал № 1. – Дніпропетровськ, 2006. – С. 40–45. – (Серія: Літературознавство. Журналістика ; вип. 8).

102. **008(059)**

X 16 Как восстановить доверие к СМИ? // Huxley. Альманах о философии, бизнесе, искусстве и науке / под ред. Ж. Крючковой. – Киев, 2020. – № 3. – С. 26–34.

103. Коваль А. Ш. Психологічні аспекти впливу засобів масової комунікації на свідомість громадян: безпека та збиток [Електронний ресурс] / А. Ш. Коваль // Наука і освіта. – 2015. – № 11–12. – С. 56–60. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NiO_2015_11-12_11.

104. Лиманов М. И. Основные направления социологического анализа влияния сети Интернет на формирование общественного мнения в процессе становления информационного общества / М. И. Лиманов // Грані. – 2013. – № 3. – С. 124–126.

105. **316.4**

M 15 Маклюэн М. Война и мир в глобальной деревне / М. Маклюэн К. Фиоре. – Москва : АСТ, 2012. – 219 с.

106. **316.613.434**

O-28 Массовые коммуникации, пропаганда и убеждение // Общественное животное. Исследования / общ. ред. Э. Аронсон. – Санкт-Петербург, 2003. – Т. 1. – С.139–234.

107. Мегрелішвілі М. О. Особливості взаємозв'язку конструктивного і деструктивного в інформаційному суспільстві / М. О. Мегрелішвілі // Грані. – 2013. – № 1. – С. 83–88.

108. **316.776.23**

M 80 Мороз О. Боротьба за правду. Як мій дядько переміг брехню / О. Мороз. – Київ : Yakaboo Publishing, 2020. – 158 с.

109. Остапенко Г. Маніпулятивні технології як загроза у соціально-комунікативних інтернет-практиках студентської молоді / Г. Остапенко // Вісник книжкової палати. – 2012. – № 12. – С. 40–44.

110. **811.161.2(082)**

Ф 54 Остроушко О. А. Комунікативні цілі політичної телереклами та засоби їх реалізації / О. А. Остроушко // Філологічні студії. Науковий вісник КДПУ : зб. наук. праць. – Кривий Ріг, 2011. – Вип. 6. – С. 381–390.

111. Павлюх М. В. Маніпулювання масовою свідомістю у соціальних мережах під час президентських виборів 2019 року в Україні [Електронний ресурс] / М. В. Павлюх, Х. Р. Дорофєєва // Гілея. Науковий вісник. – Київ, 2020. – Вип. 157(3). – С. 84–87. – Режим доступу:

[http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2020_157\(3\)_16](http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2020_157(3)_16).

112. Поліщук Ю. Мас-медіа як канал маніпулятивного впливу на суспільство [Електронний ресурс] / Ю. Поліщук, С. Гнатюк, Н. Сейлова // Безпека інформації. – 2015. – Т. 21, № 3. – С. 301–308. – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/bezin_2015_21_3_13.

113. Пономаренко Л. В. Особливості впливу мас-медіа на школяра / Л. В. Пономаренко // Обдарована дитина. – 2013. – № 7. – С. 51–59.

114. **32.019.5(477)(075.8)**

П 65 Почепцов Г. Г. Інформаційна політика : навч. посібник / Г. Г. Почепцов, С. А. Чукут. – Київ : Знання, 2008. – 663 с. – (Вища освіта ХХІ ст.).

115. Присяжнюк Д. М. Аналіз технологій маніпулювання масовою свідомістю в ЗМІ [Електронний ресурс] / Д. М. Присяжнюк // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки. – 2011. – Вип. 26. – С. 96–99. – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_vsn_2011_26_28.

116. Присяжнюк М. М. Інтернет як нове середовище сугестивного маніпулятивного впливу [Електронний ресурс] / М. М. Присяжнюк, О. С. Шимчук // Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони. – 2015. – № 2. – С. 104–107. – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/sitsbo_2015_2_18.

117. Редькіна Г. М. Маніпулятивний вплив засобів масової інформації у сфері політичної реклами [Електронний ресурс] / Г. М. Редькіна // Гілея. Науковий вісник. – Київ, 2019. – Вип. 151(3). – С. 67–71. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2019_151\(3\)_15](http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2019_151(3)_15).

118. **659.1.013(075.8)**

Р 36 Реклама: внушение и манипуляция. Медиа-ориентированный поход: учеб. пособ. для фак. психологии, социологии, экономики и журналистики / ред.-сост. Д. Я. Райгородский. – Самара: Бахрах-М, 2007. – 752 с.

119. Ростоцький М. Гіпнотичний вплив реклами / М. Ростоцький // Психолог. – 2007. – № 40. – С. 10–13.

120. Соколан О. Зображення як інструмент маніпулятивного впливу телебачення [Електронний ресурс] / О. Соколан // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. – 2016. – Вип. 18. – С. 104–107. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkkarogo_2016_18_16.

121. Сотников А. В. Маніпулятивний вплив у сучасному медіа-дискурсі [Електронний ресурс] / А. В. Сотников // Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія: Філологічні науки (мовознавство). – 2016. – № 5(2). – С. 104–107. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvddpufm_2016_2_5_27.

122. Спиридонова В. И. «Мягкая идеология» современности и виртуальное пространство / В. И. Спиридонова // Философские науки. – 2014. – № 1. – С. 31–41.

123. **37**

В 53 Холод О. М. Інформаційна загроза та інмутація в ЗМІ / О. М. Холод // Вісник Міжнародного дослідного центру: «Людина, мова, культура, пізнання». – Кривий Ріг, 2007. – Т. 11. – С. 27–36.

124. Чаплак Я. В. Кліпова хаотичність як маніпулятивна технологія соціально-психологічного впливу в кіберпросторі [Електронний ресурс]

/ Я. В. Чаплак, Г. В. Чуйко // Психологічний часопис. – 2018. – № 3. – С. 21–40. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/psch_2018_3_4.

125. Шарманова Н. М. Мовні кліше в мас-медійній комунікації: особливості маніпулятивного впливу [Електронний ресурс] / Н. М. Шарманова // Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету. – 2015. – Вип. 12. – С. 210–226. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PhSt_2015_12_28.

126. **316.77(082)**

С 24 Шевченко А. С. Теоретичні засади дослідження проблеми викривлення реальності: новинний телерепортаж / А. С. Шевченко // Світ соціальних комунікацій : наук. журнал. – Київ, 2011. – Т. 2. – С. 132–134.

127. **316.42(082)**

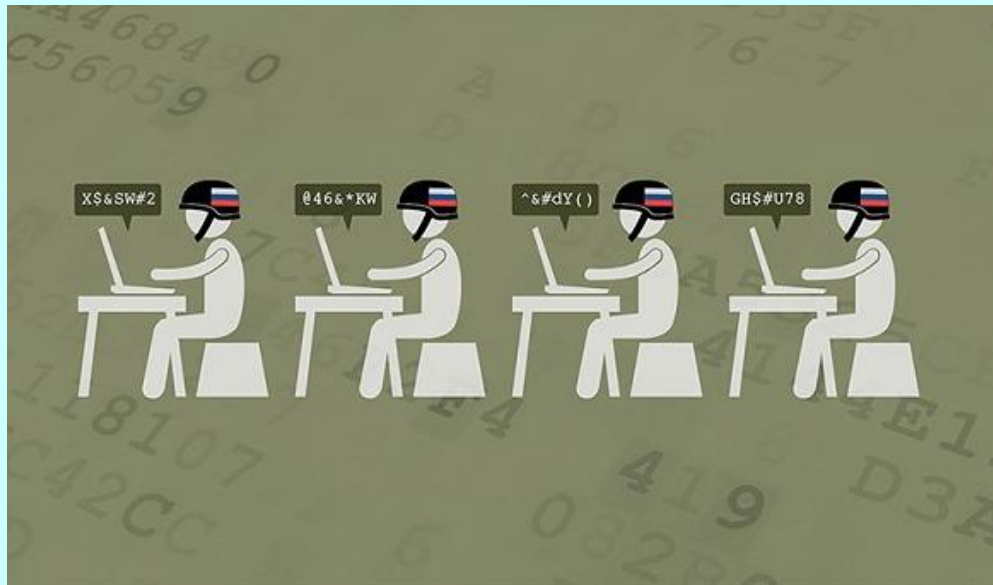
А 43 Шевченко Т. В. Роль ЗМІ у формуванні громадської думки в сучасній Україні / Т. В. Шевченко // Актуальні проблеми соціокультурного розвитку особистості : зб. наук. праць. – Кривий Ріг, 2016. – С. 152–158.

128. **004:304**

Ш 73 Шмидт Э. Новый цифровой мир / Э. Шмидт, Д. Коэн. – Москва : Манн, Иванов и Фербер, 2013. – 368 с.

129. Щетініна Л. В. Маніпулятивний вплив масмедіа: механізм, наслідки та рекомендації щодо протидії [Електронний ресурс] / Л. В. Щетініна, С. Г. Рудакова, О. А. Труш // Бізнес Інформ. – 2019. – № 5. – С. 246–252. – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2019_5_39.

РОЗДІЛ 3

ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ВІЙНИ – ЗБРОЯ XXI СТОЛІТТЯ

130. Абакумов В. М. Суб'єкти інформаційних війн: поняття та види [Електронний ресурс] / В. М. Абакумов // Форум права. – 2009. – № 2. – С. 6–11. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index
131. Арабаджиєв Д. Ю. Маніпулювання свідомістю суспільства в умовах інформаційної та гібридної війни в Україні [Електронний ресурс] / Д. Ю. Арабаджиєв, Т. І. Сергієнко // Гілея. Науковий вісник. – Київ, 2019. – Вип. 146(3). – С. 12–15. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2019_146\(3\)_4](http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2019_146(3)_4)
132. Бондар Ю. Інформаційні війни на Стародавньому Сході / Ю. Бондар // Вісник книжкової палати. – 2012. – № 10. – С. 38–44.
133. Войтко О. В. Передумови створення концепції інформаційної війни в еру новітніх технологій [Електронний ресурс] / О. В. Войтко // Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони. – 2013. – № 3. – С. 99–100. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sitsbo_2013_3_27.

134. **316.42(082)**

А 43 Голубєва О. В. Основні етапи становлення пропаганди / О. В. Голубєва // Актуальні проблеми соціокультурного розвитку особистості: зб. наук. праць. – Кривий Ріг, 2016. – С. 144–147

135. **94(477.7)"14/17"**

Н 28 Грибовський В. У затінку Просвітництва. Російське ідеологічне привласнення Південної України в останній тритині XVIII – на початку XIX ст. / В. Грибовський // Нариси з історії освоєння Південної України XV–XVIII століття : колективна монографія. – Київ, 2020. – С. 11–48.

136. Жовтенко Т. Г. Психологічні операції збройних сил США під час війни в Афганістані (2001–2002 рр.) / Т. Г. Жовтенко // Грані. – 2009. – № 3. – С. 166–168.

137. Задорожний Г. В. Консцієнтальна війна – провідна форма геоекономічного підкорення свідомості як нового предмету праці в умовах неоліберальної глобалізації [Електронний ресурс] / Г. В. Задорожний // Вісник економічної науки України. — 2021. – № 1 (40). – С. 199–206.
Режим доступу: <http://dspace.nbu.gov.ua/handle/123456789/180122>

138. **930.85(477)**

К 17 Калакура Я. С. Еволюція української ментальності в контексті цивілізаційного вибору та євроінтеграції України та її самозахист перед небезпекою російської неоекспансії / Я. С. Калакура // Ментальний вимір української цивілізації / Я. С. Калакура, О. О. Рафальський, М. Ф. Юрій. – Київ, 2017. – С. 477–493.

139. **94(477):341.485](082)**

Ш 92 Калакура Я. Замовчування і спотворення правди про Голодомори як складова гібридних воєн Росії проти України / Я. Калакура // Штучні голоди в Україні XX століття : матер. Міжнар. конференції, м. Київ, 16 травня, 2018 р. – Київ-Дрогобич, 2018. – С. 129–135.

140. Карпчук Н. Консцієнтальна війна Російської Федерації в Україні й світі [Електронний ресурс] / Н. Карпчук // Науковий вісник Східноєвропейського

національного університету імені Лесі Українки. Міжнародні відносини. – 2019. – № 8. – С. 41-47. – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvnum_2019_8_8.

141. **94(477)**

М 75 Козлов О. Інформація в деяких аспектах психологічної війни / О. Козлов // Молода нація : альманах. – Київ, 2003. – № 4. – С. 141–148.

142. Копан О. В. Інформаційно-психологічна війна як засіб маніпулювання людською свідомістю [Електронний ресурс] / О. В. Копан, В. І. Мельник // Інформація і право. – 2016. – № 2. – С. 92–98. – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Infpr_2016_2_12.

143. Короход Я. Д. Інформаційно-психологічні війни – зброя ХХІ століття [Електронний ресурс] / Я. Д. Короход // Актуальні проблеми політики. – 2013. – Вип. 50. – С. 299–307. – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/appol_2013_50

144. Корсак Ю. Причини вразливості молоді в сучасній консцієнтальній війні / Ю. Корсак // Вища школа. – 2017. – № 2. – С. 86–93.

145. Красновский В. Н. Сеть как насильственное действие социально-знаковой природы / В. Н. Красновский, А. А. Степанов // Практична психологія та соціальна робота. – 2012. – № 7. – С. 76–80.

146. Мадисон А. Маршал Маклюэн и информационные войны [Электронный ресурс]. – Режим доступа:

<http://www.mcluhan.ru/articles/marshall-maklyuen-i-informacionnye-vojni/>

147. **159.923(082)**

О-75 Мазай Л. Ю. Ціннісні орієнтації як регулятор емоційних реакцій в умовах інформаційної та психологічної війни / Л. Ю. Мазай, Т. О. Комар // Особистість як об'єкт психологічного впливу : зб наук. праць. – Кривий Ріг, 2016. – С. 81–86.

148. Младьонова О. Д. Маніпулювання суспільною свідомістю як технологія ведення інформаційної війни [Електронний ресурс] / О. Д. Младьонова // Вісник Харківського національного університету

- ім. В. Н. Каразіна. Серія: Питання політології. – 2017. – Вип. 32. – С. 79–82. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhIPPO_2017_32_17
149. **94(477)(082)**
- Г 47** Ноевий Ю. М. Поняття інформаційно-психологічної боротьби та систематизація пов'язаних понять / Ю. М. Ноевий // Гілея. Науковий вісник. – Київ, 2010. – Вип. 32. – С. 259–268.
150. **94(47)**
- П 16** Панарин И. Первая мировая информационная война. Развал СССР / И. Панарин. – Санкт-Петербург : Питер, 2010. – 256 с.
151. **159.923:004.056**
- П 16** Панченко О. А. Информационная безопасность личности : монография / О. А. Панченко, Н. В. Банчук. – Киев : КИТ, 2011. – 672 с.
152. Почепцов Г. Г. Смыслові та інформаційні війни [Електронний ресурс] / Г. Г. Почепцов // Інформаційне суспільство. – 2013. – Вип. 18. – С. 21–27. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/is_2013_18_6.
153. **321(477)**
- М 75** Пристайко В. Інформаційна війна як одна із можливих загроз національній безпеці України / В. Пристайко // Молода нація : альманах. – 2008. – № 3. – С. 34–44.
154. Росінська О. Маніпулятивний вплив ЗМІ на свідомість в умовах інформаційної війни [Електронний ресурс] / О. Росінська // Вісник Львівського університету. Серія: Журналістика. – 2019. – Вип. 46. – С. 318–324. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VLNU_Jur_2019_46_42.
155. Самохвалова В. И. Глобальный мир как пространство современных информационных войн / В. И. Самохвалова // Философия и общество. – 2011. – № 4. – С. 33–49.
156. Самохвалова В. И. Специфика современной информационной войны: средства и цели поражения / В. И. Самохвалова // Философия и общество. – 2011. – № 3. – С. 54–73.

157. Саприкін О. Інформаційна експансія, інформаційна війна та інформаційна атака у засобах масової інформації на прикладі Євро–2012 / О. Саприкін // Вісник книжкової палати. – 2013. – № 1. – С. 40–43.

158. Сенченко М. Інформаційна агресія і суспільство // Вісник книжкової палати / М. Сенченко. – 2011. – № 10. – С. 3–6. – Електронна версія: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2011_11_1

159. Сенченко М. Інформаційна агресія та її вплив на культуру / М. Сенченко // Вісник книжкової палати. – 2010. – № 11. – С. 3–7.

160. Сенченко М. Інформаційна війна: методи впливу інформаційної зброї / М. Сенченко // Вісник книжкової палати. – 2006. – № 11. – С. 3–7.

161. Сенченко М. Невидимі інформаційні війни нового покоління / М. Сенченко // Вісник книжкової палати. – 2011. – № 11. – С. 3–6.

162. Сенченко М. Психоаналітики інформаційної агресії / М. Сенченко // Дніпро. – 2006. – № 4. – С. 101–111.

163. Сенченко М. Структури, засоби і моделі застосування конспієнтальної зброї в системі соціальних комунікацій [Електронний ресурс] // Вісник книжкової палати. – 2014. – № 7. – С. 1–6. – Режим доступу:

http://lib.nadpsu.edu.ua/eldocs/BooksShow4/vkp_2014_7_13.pdf

164. Сенченко М. Як відвернути від України негативне інформаційне поле / М. Сенченко // Вісник книжкової палати. – 2012. – № 6. – С. 3–7.

165. **355.48**

С 59 Соколов Б. В. Сто великих войн / Б. В. Соколов. – Москва : Вече, 2003. – 544 с.

166. Стадник А. Г. Використання пропаганди в процесі інформаційних війн: її сутність, механізми і технології впливу на громадську думку / А. Г. Стадник // Грані. – 2017. – № 5. – С. 10–15.

167. **316.42(082)**

С 69 Стадник А. Г. Форми впливу на громадську думку в процесі інформаційної війни / А. Г. Стадник // Соціальні технології. Актуальні

проблеми теорії та практики : зб. наук. праць. – Запоріжжя, 2016. – Вип. 69–70. – С. 216–223.

168. Сьомін С. Без пострілів і вибухів: [інформаційно-психологічна війна, як форма забезпечення політичного та економічного домінування у сучасному світі] / С. Сьомін, І. Лікаренко // Політика і час. – 2000. – № 5–6. – С. 82–89.

169. Токарська А. С. Право захисту людини й громадянина від інформаційно-психологічної агресії та війни [Електронний ресурс] / А. С. Токарська // Філософські та методологічні проблеми права. – 2014. – № 1. – С. 36–42. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fmpp_2014_1_6.

170. Тоффлер Э. Война и антивойна [Електронний ресурс] / Э. Тоффлер. – Москва : АСТ, 2005. – 412 с. – Режим доступу: <http://www.libfox.ru/455585-elvin-toffler-voyna-i-antivoyna.html>

171. Требін М. П. Феномен інформаційної війни у світі, що глобалізується [Електронний ресурс] / М. П. Требін // Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. – 2013. – № 2. – С. 188–198. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnyua_2013_2_24.

172. **141.82**

Ф 42 Феофанов О. А. Агрессия лжи / О. А. Феофанов. – Москва : Политиздат, 1987. – 319 с.

173. Хмидашвили А. П. Психологические и информационные войны как фактор стабилизации и дестабилизации политической системы / А. П. Хмидашвили // Вісник Одеського національного університету. – Одеса, 2008. – Т. 13, № 5. – С. 729–738.

174. Шумка А. В. Інформаційно-мережева війна – нова форма міждержавного протиборства початку ХХІ ст. [Електронний ресурс] / А. В. Шумка, П. П. Черник // Військово-науковий вісник. – 2013. – Вип. 19. – С. 243–255. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnv_2013_19_20.

РОЗДІЛ 4

ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА

175. Алексеев А. П. Теория аргументации в эпоху манипуляций / А. П. Алексеев // Вестник Московского университета. Серия 7. Философия. – 2013. – № 5. – С. 67–78.

176. **355.232:007(477)(043.3)**

Б 61 Білорус А. М. Педагогічні умови формування інформаційної культури у майбутніх офіцерів-прикордонників : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / А. М. Білорус ; Нац. акад. Держ. прикорд. служби України ім. Богдана Хмельницького. – Хмельницький, 2010. – 20 с.

177. Богданович В. Ю. Узагальнена модель управління інформаційно-психологічною безпекою великих груп людей в умовах низького рівня соціально-політичної стабільності в країні [Електронний ресурс] / В. Ю. Богданович, М. С. Дудар // Сучасний захист інформації. – 2014. – № 4. – С. 4–11. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/szi_2014_4_3.

178. Бородчак М. Політичні маніпуляції: як розпізнати і протистояти / М. Бородчак // Шкільний світ. – 2012. – № 42. – С. 3–5.

179. Вронська Т. В. Давньоіндійський трактат «Артхашастра» в контексті забезпечення інформаційної безпеки та протидії негативним інформаційно-психологічним впливам [Електронний ресурс] / Т. В. Вронська,

М. В. Беланюк // Інформація і право. – 2017. – № 1. – С. 82–91. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Infpr_2017_1_11.

180. Дем'яненко В. М. Інформаційна гігієна в епоху «пост-правди» [Електронний ресурс] / В. М. Дем'яненко // Молодий вчений. – 2017. – № 9.1. – С. 46–50. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_9

181. Дем'яненко О. О. Еволюція наукових розвідок у галузі медіаосвіти: критичне мислення особистості як основна компонента сучасної медіаосвіти [Електронний ресурс] / О. О. Дем'яненко // Народна освіта. – 2017. – Вип. 1. – С. 68–73. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NarOsv_2017_1_12.

182. Дорош Л. Інформаційно-психологічна безпека особи, суспільства та держави: новітні виклики міжнародній безпеці [Електронний ресурс] /Л. Дорош // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку. – 2013. – Вип. 25. – С. 107–112. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unir_2013_25_20.

183. Дорошкевич А. С. Інформаційно-психологічна безпека України — вимога часу [Електронний ресурс] / А. С. Дорошкевич // Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. – 2015. – № 3. – С. 261–263. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnyua_2015_3_43.

184. Заєць О. В. Захищеність особи від негативного інформаційно-психологічного впливу як напрямок інформаційної безпеки України [Електронний ресурс] / О. В. Заєць // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. – 2010. – № 4(2). – С. 149–155. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnuvs_2010_4\(2\)_23](http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnuvs_2010_4(2)_23).

185. Захаренко К. Протидія маніпулятивним впливам (засоби, технології, можливості) [Електронний ресурс] / К. Захаренко // Гілея. Науковий вісник. – Київ, 2018. – Вип. 137. – С. 181–189. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2018_137_48

186. Зозуля О. С. Зарубіжний досвід державного управління забезпеченням інформаційної безпеки в умовах інформаційно-психологічного протиборства [Електронний ресурс] / О. С. Зозуля // Науково-інформаційний вісник Академії національної безпеки. – 2016. – № 1–2. – С. 28–38. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nivanb_2016_1-2_5.

187. Золотар О. О. Критичне мислення як необхідна умова безпеки людини в інформаційному суспільстві: соціально-правовий аналіз [Електронний ресурс] / О. О. Золотар // Інформаційна безпека людини, суспільства, держави. – 2018. – № 1. – С. 98–105. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/iblsd_2018_1_12.

188. Ільницька У. Інформаційна безпека України: сучасні виклики, загрози та механізми протидії негативним інформаційно-психологічним впливам / У. Ільницька [Електронний ресурс] // Humanitarian vision. – 2016. – Vol. 2, num. 1. – С. 27–32. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/hv_2016_2_1_7.

189. Катаєв Є. С. Інформаційно-психологічна безпека особистості в умовах сучасного суспільства [Електронний ресурс] / Є. С. Катаєв // Вісник Національного університету оборони України. – 2014. – Вип. 2. – С. 215–220. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnaou_2014_2_42.

190. **15(075.8)**

К 32 Квинн В. Мышление и решение проблем / В. Квинн // Прикладная психология : учеб. пособ. для вузов / В. Квинн. – Санкт-Петербург : Питер, 2000. – С. 150–171.

191. Кияшко Ю. Фактчекінг як інструмент протидії маніпулятивному впливу електронних ЗМІ [Електронний ресурс] / Ю. Кияшко // Вісник Львівського університету. Серія: Журналістика. – 2019. – Вип. 45. – С. 28–35. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VLNU_Jur_2019_45_6.

192. Кіян А. П. Психологічні особливості структурних компонентів готовності до протидії маніпулятивному впливу у спілкуванні з підлітками [Електронний ресурс] / А. П. Кіян // Теоретичні і прикладні проблеми

психології. – 2013. – № 3. – С. 127–134. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tippp_2013_3_23.

193. Кіян А. П. Психологічні особливості операційного компоненту готовності до протидії маніпулятивному впливу [Електронний ресурс] / А. П. Кіян // Духовність особистості: методологія, теорія і практика. – 2017. – Вип. 5. – С. 79–85. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/domtp_2017_5_11.

194. Коваль З. Запровадження комплексних механізмів інформаційної гігієни як засобів забезпечення інформаційно-психологічної стійкості людини, суспільства, держави [Електронний ресурс] / З. Коваль // Актуальні проблеми державного управління. – 2017. – Вип. 2. – С. 62–67. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdyo_2017_2_14.

195. Конах В. К. Суспільне телерадіомовлення як інструмент боротьби з маніпулятивними та деструктивними інформаційно-психологічними впливами в Україні [Електронний ресурс] / В. К. Конах // Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Філософія. Соціологія. Політологія. – 2016. – № 5. – С. 49–60. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdufsp_2016_5_9.

196. Кучма Л. О. Інформаційно-психологічна безпека: теоретико-методологічні підходи та дискусії [Електронний ресурс] / Л. О. Кучма // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]. Серія: Політологія. – 2009. – Т. 110, вип. 97. – С. 133–136. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdupol_2009_110_97_27.

197. Лизанчук В. Політико-ідеологічні та морально-психологічні аспекти інформаційної безпеки України [Електронний ресурс] / В. Лизанчук, В. Глаголюк // Вісник Львівського університету. Серія: Журналістика. – 2014. – Вип. 39(1). – С. 253–270. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/VLNU_Jur_2014_39\(1\)_36](http://nbuv.gov.ua/UJRN/VLNU_Jur_2014_39(1)_36).

198. Ліпатов І. І. Визначення змісту категорії «інформаційно-психологічна безпека» військовослужбовців Національної гвардії України [Електронний

ресурс] / І. І. Ліпатов, М. О. Чепель // Честь і закон. – 2017. – № 1. – С. 113–118. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chiz_2017_1_17

199. Ліпатов І. І. Вимоги до системи забезпечення інформаційно-психологічної безпеки військовослужбовців Національної гвардії України [Електронний ресурс] / І. І. Ліпатов // Честь і закон. – 2018. – № 1. – С. 115–119. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chiz_2018_1_18.

200. Ліпатов І. І. Забезпечення інформаційно-психологічної безпеки військовослужбовців Національної гвардії України від загроз і факторів деструктивного впливу [Електронний ресурс] / І. І. Ліпатов // Честь і закон. – 2015. – № 2. – С. 58–63. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chiz_2015_2_12.

201. Марков А. Р. Інформаційно-психологічна безпека особистості як актуальна проблема сучасності [Електронний ресурс] / А. Р. Марков // Український вісник психоневрології. – 2015. – Т. 23, вип. 3. – С. 142. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uvp_2015_23_3_76.

202. Мерзлякова О. Як не потрапити на гачок маніпулятора: програма занять для молоді / О. Мерзлякова. – Київ : Шкільний світ, 2010. – 128 с.

203. Могильна Н. М. Безпечне користування Інтернетом. Критичне оцінювання інформації, отриманої з Інтернету / Н. М. Могильна // Інформатика в школі. – 2019. – № 3. – С. 4–7.

204. **94(477)(082)**

Г 47 Молодиченко В. В. Технології маніпулювання свідомістю та засоби безпеки особистості / В. В. Молодиченко // Гілея. Науковий вісник. – Київ, 2009. – Вип. 28. – С. 227–235.

205. **316.776.23**

М 80 Мороз О. Боротьба за правду. Як мій дядько переміг брехню / О. Мороз. – Київ : Yakaboo Publishing, 2020. – 158 с.

206. **316.774(07)**

М 42 Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід : навч.-метод. посібник / за ред. Л. А. Найдюнової, О. Т. Баришпольця. – Київ : Ін-т соціальної та політичної психології, 2010. – 440 с.

207. **15(076.5)**

П 16 Панкратов В. Н. Манипуляции в общении и их нейтрализация : практ. руководство / В. Н. Панкратов. – Москва : Изд-во Ин-та Психотерапии, 2001. – 208 с. – (Психология успеха и эффективного управления).

208. **159.923:004.056**

П 16 Панченко О. А. Информационная безопасность личности : монография / О. А. Панченко, Н. В. Банчук. – Киев : КИТ, 2011. – 672 с.

209. **323.1(477)**

Т 65 Покальчук О. Національна стійкість: спільні уроки / О. Покальчук // Трансформація української національної ідеї / упоряд. О. Доній. – Київ, 2019. – С. 274–278.

210. Присяжнюк М. М. Психологічний захист від маніпулятивного впливу [Електронний ресурс] / М. М. Присяжнюк // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки. – 2010. – Вип. 24–25. – С. 39–43. – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_vsn_2010_24-25_14.

211. Радкович І. М. Особливості психологічного захисту від маніпулятивних впливів [Електронний ресурс] / І. М. Радкович // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки. – 2010. – Вип. 24–25. – С. 63–68. – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_vsn_2010_24-25_20.

212. Рожик М. Дійова інформаційно-психологічна безпека – гарантія розвитку й утвердження української України [Електронний ресурс] / М. Рожик // Теле- та радіожурналістика. – 2018. – Вип. 17. – С. 177–188. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tir_2018_17_28.

213. Серов Ю. Відстеження появи небезпечного контенту онлайн спільнот як ключовий аспект інформаційно-психологічної безпеки онлайн-користувачів [Електронний ресурс] / Ю. Серов // Безпека інформації. – 2017. – Т. 23, № 2. – С. 113–121. – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/bezin_2017_23_2_8.

214. **159.922.2**

С 34 Сидоренко Е. В. Тренинг влияния и противостояния влиянию / Е. В. Сидоренко. – Санкт-Петербург : Речь, 2003. – 624 с.

215. Твердохліб Ю. Державна політика України щодо забезпечення інформаційно-психологічної безпеки [Електронний ресурс] / Ю. Твердохліб // Вісник Львівського університету. Серія: Філософсько-політологічні студії. – 2019. – Вип. 23. – С. 214–224. – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlu_fps_2019_23_33.

216. Терно С. Чому важливо розвивати критичне мислення особистості? / С. Терно // Історія в школах України. – 2011. – № 10. – С. 30–35.

217. Уханова Н. С. Інформаційно-психологічна безпека особистості, суспільства та держави [Електронний ресурс] / Н. С. Уханова // Правова інформатика. – 2013. – № 3. – С. 91–95. – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pinform_2013_3_14.

218. Фялковська О. Т. Маніпуляція як засіб психологічного впливу. Семінар-практикум для педагогів / О. Т. Фялковська // Шкільному психологу. Усе для роботи. – 2020. – № 1. – С. 22–27.

219. Халамендик В. Б. Інформаційна гігієна як фактор збереження психічного здоров'я людини [Електронний ресурс] / В. Б. Халамендик // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2008. – Вип. 35. – С. 83–91. – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpvgvzdia_2008_35_9.

220. **159.9.072:616-036.21(076)**

Ц 58 Циганенко Г. Надання психологічної допомоги вразливим групам населення під час та після карантину через пандемію COVID-19 :

практ. посіб. для психологів і фахівців соц. роботи / Г. Циганенко, М. Великодна. – Кривий Ріг : Видавець Роман Козлов, 2020. – 97 с.

221. Чистоклетов Л. Г. Інформаційно-психологічні впливи як невід’ємна складова парадигми інформаційної безпеки [Електронний ресурс] / Л. Г. Чистоклетов, В. Й. Шишко // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія психологічна. – 2012. – Вип. 2(1). – С. 183–193. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvldu_2012_2\(1\)_24](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvldu_2012_2(1)_24)

222. Шиян А. А. Модель та методи захисту структурованої соціальної групи від негативного інформаційно-психологічного впливу [Електронний ресурс] / А. А. Шиян, Ю. Є. Яремчук // Захист інформації. – 2014. – Т. 16, № 4. – С. 311–317. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zi_2014_16_4_9.

223. Щетініна Л. В. Маніпулятивний вплив масмедіа: механізм, наслідки та рекомендації щодо протидії [Електронний ресурс] / Л. В. Щетініна, С. Г. Рудакова, О. А. Труш // Бізнес Інформ. – 2019. – № 5. – С. 246–252. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2019_5_39.

224. Юзова І. Ю. Інформаційно-психологічний вплив противника та протидія йому в умовах ведення гібридних війн [Електронний ресурс] / І. Ю. Юзова, П. Пацек // Наука і техніка Повітряних Сил Збройних Сил України. – 2020. – № 3. – С. 61–68. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nitps_2020_3_9.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

У покажчику після кожної позиції у круглих дужках подаються ідентифікуючі позначки: укладач (*уклад.*), редактор (*ред.*), упорядник (*упоряд.*), персоналія (*перс.*), співавтор (*співавт.*). Без позначок наведено позиції, під якими виступають автори.

Абакумов В. М.	130
Авдеева Н. Н.	84(<i>співавт.</i>)
Акімова Н. В.	85
Алексеев А. П.	175
Андрущенко Т. В.	1
Арабаджиєв Д. Ю.	131(<i>співавт.</i>)
Арешенкова О. Ю.	2
Аронсон Э.	106
Атаманюк З.	3(<i>співавт.</i>)
Бабіч О. М.	86(<i>співавт.</i>)
Балабін В. В.	86(<i>співавт.</i>)
Банчук Н. В.	151(<i>співавт.</i>)
Баришполець О. Т.	206(<i>ред.</i>)
Барна Г. С.	87
Беланюк М. В.	179(<i>співавт.</i>)
Берн Э.	4
Білорус А. М.	176
Бова В. В.	5
Богданович В. Ю.	177(<i>співавт.</i>)
Богдановський І. В.	6
Бондар Ю.	132
Бондаровська В.	87
Бондарчук О. В.	89
Бородчак М.	178
Буглак К. В.	90
Варичева Д. І.	99(<i>співавт.</i>)
Великодна Є. М.	91
Великодна М.	220(<i>співавт.</i>)
Велівеченко В. Ф.	92
Верко О. Ю.	7
Винник Д. В.	8
Войтко О. В.	133
Волошенюк О. В.	94(<i>упоряд.</i>)
Вороб'єва М. Н.	9
Вронська Т. В.	179(<i>співавт.</i>)
Глаголюк В.	197(<i>співавт.</i>)
Гнатюк С.	95(<i>співавт.</i>), 112(<i>співавт.</i>)
Гойман О. О.	10
Голубєва О. В.	11, 134
Голубовська І. О.	12
Горовий В. М.	64(<i>співавт.</i>)
Грибовський В.	135
Гриценко О. С.	96
Гроф С.	13

Гулай В.	14
Гуменюк О. Є.	15
Гура С. П.	16
Дем'яненко В. М.	180
Дем'яненко О. О.	181
Деркаченко Я. А.	97
Довгаль С. А.	98
Дорофєєва Х. Р.	111(співаєт.)
Дорош Л.	182
Дорошкевич А. С.	183
Доскач С.	17(співаєт.)
Доценко Е. Л.	18
Дудар М. С.	177(співаєт.)
Дяченко О. В.	19
Єрмакова Н. О.	21(співаєт.)
Жовтенко Т. Г.	136
Задорожний Г. В.	137
Засць О. В.	184
Зайцева М. О.	22
Заріцький О.	95(співаєт.)
Захаренко К.	185
Зирка В. В.	23
Знаков В. В.	24
Зозуля О. С.	186
Золотар О. О.	187
Іванов В. Ф.	94(упоряд.)
Ільницька У.	188
Кайкова О. В.	101
Калакура Я. С.	138(співаєт.),139
Калюжна Ю.	25
Канетти Э.	26
Кара-Мурза С. Г.	27
Карамушка Л. М.	70(ред.)
Карнеги Д.	28
Карпенко Н. В.	29
Карпчук Н.	140
Катаєв Є. С.	189
Качинська К. А.	99(співаєт.)
Квинн В.	190
Киршнер Д.	30
Кияшко Ю.	191
Кіян А. П.	192,193
Коваль А. Ш.	103
Коваль З.	194
Козлов О.	141
Комар Т. О.	147(співаєт.)

Конах В. К.	195
Кононенко О. В.	31
Кондратенко Н. В.	100
Копан О. В.	142(співавт.)
Короход Я. Д.	143
Корсак Ю.	144
Костик Л.	17(співавт.)
Котляров А. В.	32
Коэн Д.	128(співавт.)
Красновский В. Н.	145(співавт.)
Крючкова Ж.	102(ред.)
Кузьор О.	37(співавт.)
Кутуза Н. В.	33
Куцай Т. І.	34
Кучма Л. О.	196
Лизанчук В.	197(співавт.)
Лиманов М. И.	104
Литвинець Л. Ф.	42(співавт.)
Лікаренко І.	168(співавт.)
Ліпатов І. І	198(співавт.), 199, 200
Ліщинська О.	35, 36
Лобанова А. С.	37(співавт.)
Лобойко Т. В.	38
Лозниця С.	39
Магдич Ю. А.	40
Мадисон А.	146
Мадрига Т. Б.	41
Мазай Л. Ю.	147(співавт.)
Мазник Л. В.	42(співавт.)
Мазоренко М. О.	43
Маклюэн М.	105, 146(перс.)
Максимець В.	44(співавт.)
Макух-Федоркова І.	45
Малічовська М.	46
Марков А. Р.	201
Марусяк Т. С.	47
Мегрелішвілі М. О.	107
Мережкіна А. Є.	21(співавт.)
Мерзлякова О.	202
Мельник В. І.	142(співавт.)
Младьонова О. Д.	148
Могильна Н. М.	203
Молодиченко В. В.	204
Мороз О.	108, 205
Морозов А. В.	60(уклад.)
Мохор В.	48(співавт.)
Найдьонова Л. А.	206(ред.)
Ніколаєнко Н. О.	49
Ноевий Ю. М.	149

Онищенко О. С.	64(співаєт.)
Орел М.	44(співаєт.)
Орлова Т. В.	12
Остапенко Г	109
Остроухов В. В.	51
Остроушко О. А.	110
Павленко Ю. О.	52
Павлов Д. М.	53
Павлюх М. В.	111(співаєт.)
Павченко В. М.	54
Панарин И.	150
Панкратов В. Н.	207
Панченко О.А.	151(співаєт.),208
Пацек П.	224(співаєт.)
Пелехатий О.	55
Пірен М. І.	56
Покальчук О.	209
Поліщук Ю.	112(співаєт.)
Полторак В. А	58(співаєт.)
Померанцев П.	45(перс.)
Пономаренко Л. В.	113
Попик В. І.	64(співаєт.)
Почапська-Красуцька О.	57
Почепцов Г. Г.	114(співаєт.),152
Пристайко В.	153
Присяжнюк Д. М.	115
Присяжнюк М. М.	116(співаєт.),210
Радкович І. М.	61, 211
Раевский А. Е.	62
Райгородский Д. Я.	118(ред.-уклад.)
Рафальський О. О.	138(співаєт.)
Редькіна Г. М	117
Репан О.	(ред.)
Рисс Курт	63
Різун В. В.	94(ред.)
Рожик М.	212
Росінська О.	154
Ростоцький М.	119
Рудакова С. Г.	129(співаєт.), 223(співаєт.)
Самохвалова В. И.	155,156
Саприкін О.	157
Свириденко С. В.	99(співаєт.)
Сенченко М.	158–164
Сергиенко П. А.	65
Сергієнко Т. І.	131(співаєт.)
Сейлова Н.	95(співаєт.), 112(співаєт.)
Серов Ю.	213
Сидоренко Е. В.	66, 214

Соколан О.	120
Соколов Б. В.	165
Сотников А. В.	68,121
Спиридонова В.И.	122
Стадник А. Г.	166,167
Станімак К. О	69
Степанов А. А.	145(співаєт.)
Соболева Н. І.	67
Сьомін С.	168(співаєт.)
Твердохліб Ю.	215
Терно С.	216
Токарська А. С.	169
Торгашина А.	3(співаєт.)
Тоффлер Э.	170
Требін М. П.	171
Труш О. А.	129(співаєт.), 223(співаєт.)
Уханова Н. С.	71,217
Федоркина А. П.	72
Феофанов О. А.	172
Фиоре К.	171
Фоминых Н. А.	84(співаєт.)
Фялковська О. Т.	218
Халамендик В. Б.	219
Хант М.	73
Хмиадашвили А. П.	173
Холод О. М.	123
Циганенко Г.	220(співаєт.)
Цуркан О.	48(співаєт.)
Чавкіна С. В.	58(співаєт.)
Чалдини Р.	74
Чаплак Я. В.	124(співаєт.)
Чепель М. О.	198(співаєт.)
Черник П. П.	174(співаєт.)
Четверікова А. В.	75
Чистоклетов Л. Г	221(співаєт.)
Чуйко Г. В.	124(співаєт.)
Чукот С. А.	114(співаєт.)
Шапарь В. Б.	76
Шарманова Н. М.	125
Шевченко А. С.	126
Шевченко Т. В.	127
Шейнов В. П.	77–79
Шимчук О. С.	116(співаєт.)
Шишко В. Й.	221(співаєт.)
Шиян А. А.	222(співаєт.)

Шкіцька І. Ю.	80
Шмидт Э.	128(співаєт.)
Шостром Э.	81
Шумка А. В.	174(співаєт.)
Щетініна Л. В.	129(співаєт.),223(співаєт.)
Эрлс М.	82
Юзова І. Ю.	224(співаєт.)
Юр'єва О. Г.	83
Юрій М. Ф.	138(співаєт.)
Яремчук Ю. Є.	222(співаєт.)

Бібліографічне видання

МАНІПУЛЮВАННЯ СВІДОМІСТЮ
рекомендаційний бібліографічний покажчик

Упорядник: *Світлана Кочерга*

Редактори: *Олена Дікунова, Ганна Віняр*